

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURENCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-07-29 Nr. 429-280
Vilnius

Lietuvos bankas gavo advokatės X. X. (toliau – pareiškėjos atstovė), atstovaujančios pareiškėjos X. X. (toliau – pareiškėja) interesams, kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp draudiko ir pareiškėjos 2020 m. sausio 28 d. buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis, kurios neatskiriama dalis yra Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 039.1 (toliau – Taisyklės) ir kuria buvo apdraustas kilnojamasis turtas, esantis adresu (*duomenys neskelbtini*). Draudimo sutarties laikotarpis – nuo 2020 m. vasario 10 d. iki 2021 m. vasario 9 d., draudimo apsaugos variantas – „Apsauga Maksimum“, išskyrus išmaniuosius įrenginius. Draudimo vertė – nauja atkuriamoji.

2020 m. rugpjūčio 19 d. pareiškėjos sutuoktinis kreipėsi į draudiką dėl 2020 m. rugpjūčio 8 d. įvykio, kurio metu Italijoje, Romos mieste, dingo transporto priemonė – kemperis, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*), (toliau – kemperis) su jame buvusiais pareiškėjos ir jos šeimos daiktais. Bendra dingusių daiktų vertė – 12 028 Eur.

2021 m. balandžio 1 d. pareiškėja ir draudikas pasirašė susitarimą, kuriame nurodyta, kad transporto priemonė nėra rasta, o tyrimas dėl transporto priemonės yra tęsiamas. Taip pat nurodyta, kad pareiškėjai bus išmokėta 1 500 Eur draudimo išmoka, o pareiškėja įsipareigoja gražinti draudimo išmoką, jei gavus policijos ar kitų oficialių institucijų pažymą paaiškėtų aplinkybės, dėl kurių vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis įvykis bus pripažintas nedraudžiamuoju, išmoka nemokama arba mažinama.

Pareiškėjos atstovė kreipėsi į draudiką su pretenzija, o vėliau ir į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo nurodydama, kad pareiškėja prašo atlyginti žalą, kurią patyrė dėl namų turto, kuris buvo apdraustas ir laikinai su savimi pasiimtas į kelionę, už draudimo vietos ribų. Žala sudaro 12 028 Eur, todėl pasiūlyme nurodyta 1 500 Eur suma pareiškėjos netenkina.

Pareiškėjos atstovė taip pat pažymėjo, kad draudikas nepagrįstai taiko Taisyklių 5.15.4 papunktį (apibrėžiantį draudimo apsaugą vagystės iš automobilio atveju), nes pareiškėja keliavo ne lengvuju automobiliu, o kemperiu, kuris turi būti prilyginamas laikinai gyvenamajai vietai. Pareiškėjos atstovės teigimu, kemperis yra specifinė transporto priemonė, skirta ne tik važiuoti, bet ir gyventi. Kadangi draudimo sutartis buvo sudaryta taikant maksimalią draudimo apsaugą, o žala atlyginama nauja atkuriamąja verte, pareiškėjos atstovė prašė išmokėti 12 028 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio patirtą žalą.

Draudikas Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime paaiškino, kad draudimo produkto informaciniame dokumente, kuris buvo pateiktas pareiškėjai kartu su draudimo liudijimu, nurodyta, kad „kilnojamam turtui taikomi maksimalių draudimo išmokų apribojimai pagal daiktų grupes, limitai ir apribojimai nurodyti Gyventojų turto Taisyklių Nr. 039.1 priede nr. 2.“ Namų turto draudimo apsaugos sąlygos ir apribojimai nurodyti Taisyklių specialiųjų sąlygų 5.15 papunktyje, kur be kita ko nurodyta, kad draudimo išmokų apribojimai pagal pasirinktą draudimo variantą nurodyti Taisyklių 2 priede. Taisyklių specialiųjų sąlygų 5.15.4 papunktyje nustatyta, kad „apsauga turtui lengvajame automobilyje galioja nuo autoavarijos, gaisro bei vagystės su įsilaužimu iš lengvojo automobilio bagažinės, daiktadėžės rizikų. Vagystės su

įsilaužimu rizika galioja tik tuo atveju, jei automobilis buvo su stogu, užrakintas bei su įmontuota ir įjungta signalizacija.“

Draudikas atkreipė dėmesį, kad iš Italijos policijos nebuvo gauta duomenų, jog buvo įsilaužimo į automobilį požymių, kad daiktai buvo bagažinėje ar daiktadėžėse. Taip pat nėra duomenų, kad automobilis buvo užrakintas ir buvo įjungta signalizacija.

Draudikas nurodė, kad, pagal Taisyklių specialiųjų sąlygų 5.15.5 papunktį, „laikiniai su savimi pasiimto namų turto apsaugą kitose patalpose (viešbučiuose, poilsio namuose, sanatorijose, ligoninėse ir kitose, panašios paskirties įstaigose). Draudimo apsauga galioja nuo 5.1 – 5.10 punktuose nurodytų rizikų, tačiau ne plačiau nei nurodytas draudimo variantas.“ Taigi, draudiko teigimu, laikiniai su savimi pasiimto namų turto apsauga galioja tik kitose patalpose, Taisyklėse detalizuota, jog tai yra viešbučiai, poilsio namai, sanatorijos, ligoninės ir kitos panašios paskirties įstaigos, t. y. stacionariai stovintuose pastatuose arba įstaigose, o apsauga turtui lengvajame automobilyje, beje, automobilis nėra stacionariai stovinti įstaiga, aptariama atskirai minėtame 5.15.4 papunktyje.

Draudikas pažymėjo, kad įvertinus surinktą medžiagą nustatyta, kad vagystė galimai įvykdyta iš automobilio. Draudimo išmokų apribojimai pagal pasirinktą draudimo variantą nurodyti Taisyklių 2 priede, jame nustatytas 1 500 Eur limtas išmokai už turtą lengvajame automobilyje pagal pareiškėjos pasirinktą draudimo variantą. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad sprendimą priėmė vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, todėl neturi pagrindo keisti sprendimo, ir prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos dydžio.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas įvykis (draudžiamasis įvykis).

Šalių sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kai draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus (draudimo įmokos) dydis.

Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse (standartinėse sąlygose), tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose.

Nagrinėjamu atveju šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos dydžio: draudikas dėl įvykio sutinka išmokėti 1 500 Eur draudimo išmoką, vadovaudamasis Taisyklėse nustatytais draudimo išmokos dydžio apribojimais vagystės iš automobilio atveju, o pareiškėjos atstovė prašo rekomenduoti draudikui atlyginti visą dėl įvykio patirtą žalą – 12 028 Eur, nes kempelio negalima prilyginti lengvajam automobiliui, nes jis, be kita ko, buvo skirtas ir gyventi.

Vertinant ginčui aktualias Taisyklių nuostatas, pažymėtina, kad Taisyklių 5.15 papunktyje apibrėžtos namų turto apsaugos už draudimo vietos ribų sąlygos ir nurodyta, kad draudimo išmokų apribojimai pagal pasirinktą draudimo variantą nurodyti Taisyklių 2 priede. Taisyklių 5.15.4 papunktyje nurodyta: „Apsauga turtui lengvajame automobilyje galioja nuo autoavarijos, gaisro bei vagystės su įsilaužimu iš lengvojo automobilio bagažinės, daiktadėžės rizikų. Vagystės su įsilaužimu rizika galioja tik tuo atveju, jei automobilis buvo su stogu, užrakintas bei su įmontuota ir įjungta signalizacija.“ Taisyklių 5.15.5 papunktyje nustatyta, kad: „Laikiniai su savimi pasiimto namų turto apsaugą kitose patalpose (viešbučiuose, poilsio namuose, sanatorijose, ligoninėse ir kitose, panašios paskirties įstaigose) Draudimo apsauga

galioja nuo 5.1 – 5.10 punktuose nurodytų rizikų, tačiau ne plačiau nei nurodytas draudimo variantas.“ Draudimo apsaugos apribojimai namų turtui, paliktam lengvajame automobilyje, kaip buvo nurodyta pirmiau, apibrėžti Taisyklių 2 priede, jame nustatytas 1 500 Eur limtas išmokai už turtą lengvajame automobilyje pagal draudimo variantą „Apsauga Maksimum“. Atsižvelgiant į šias ginčui aktualias Taisyklių nuostatas, darytina išvada, kad, atsiradus žalai dėl lengvajame automobilyje paliktų daiktų, draudimo išmoka negali viršyti 1 500 Eur, o jei žala namų turtui atsiranda kitose patalpose – viešbučiuose, poilsio namuose, sanatorijose, ligoninėse ir kitose panašios paskirties įstaigose, draudimo išmoka nėra ribojama. Taigi, svarbu įvertinti, ar pareiškėjos su savimi pasiimtas namų turtas dingo iš lengvojo automobilio, ar iš kitų patalpų, kaip tai apibrėžta Taisyklių 5.15.5 papunktyje.

Pareiškėjos atstovė teigia, kad negalima traktuoti, jog daiktai dingo iš lengvojo automobilio, nes kemperis turi būti prilyginamas laikinai gyvenamajai vietai. Iš Lietuvos bankui pateikto VĮ „Regitra“ išduoto transporto priemonės registracijos liudijimo matyti, kad eilutėje „Kategorija arba klasė“ nurodyta, kad kemperis priskiriamas prie M1 kategorijos, kuri, pagal 2008 m. gruodžio 2 d. Lietuvos transporto saugos administracijos direktorius įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“ patvirtintų Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų 8.1 papunktį, priskiriama prie lengvųjų automobilių, skirtų keleiviams vežti.

Kadangi kemperis yra prilyginamas lengvajam automobiliui, kurio pagrindinė paskirtis yra vežti keleivius, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjos atstovės teiginiais, kad kemperis turėtų būti prilyginamas laikinai gyvenamajai vietai vien dėl tos aplinkybės, kad jame kurį laiką buvo nakvojama. Taip pat nėra pagrindo teigti, kad kemperis galėtų būti prilyginamas Taisyklių 5.15.5 papunktyje apibrėžtoms įstaigoms, t. y. viešbučiams, poilsio namams, sanatorijoms, ligoninėms ar kitoms panašios paskirties įstaigoms.

Nustačius, kad pareiškėjos laikinai į kelionę su savimi pasiimtas namų turtas dingo iš kemperio, kuris teisės aktuose prilyginamas lengvajam automobiliui, laikytina, kad draudikas, vadovaudamasis Taisyklių 5.15.4 papunkčio sąlygomis bei Taisyklių 2 priede nustatytais draudimo išmokos apribojimais, pagrįstai apskaičiavo maksimalią galimą 1 500 Eur draudimo išmoką. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos atstovės pateikti reikalavimai atmestini kaip nepagrįsti.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Teisės taikymo ir teisėkūros skyriaus
vadovė, pavaduojanti Teisės ir
licencijavimo departamento direktorių

Eglė Lukošienė